

Justitiedepartementet
111 52 Stockholm
Diarienummer: Ju2022/00396

Remissvar En skärpt syn på brott mot journalister och utövare av vissa samhällsnyttiga funktioner (SOU 2022:2) Ju2022/00396

Forum - idéburna organisationer med social inriktning

Är en intresseorganisation för idéburna organisationer med social inriktning i Sverige. Forum verkar för ett samhälle där ett starkt ideellt engagemang och självständiga idéburna organisationer har goda förutsättningar att bidra till och utveckla vårt samhälle, demokrati och välfärd. Forum vill att civilsamhället ses som en central och värdefull del av samhällsutvecklingen. Bland Forums 38 medlemmar finns kvinno- och tjejjourer, Riksföreningen Sveriges Stadsmissioner, Svenska kyrkan, IOGT-NTO, Svenska Röda Korset och Rädda Barnen.

Sammanfattning

Forum ser positivt på regeringens ambition att motverka förekomsten av hot, hat och kränkningar i samhället, vilket riskerar leda till en rädsla för att uttrycka sig i den offentliga debatten. Forum har inga synpunkter på utformningen av förslaget om att stärka det straffrättsliga skyddet för utövare av vissa samhällsnyttiga funktioner: hälso- och sjukvårdspersonal, personal inom socialtjänsten, räddningstjänstpersonal och utbildningspersonal inom skolväsendet. Forum ställer sig dock frågande till att straffskärpningsgrunden endast föreslås gälla så kallade samhällsnyttiga funktioner och i tjänsteutövningen. Det utökade straffrättsliga skyddet tar inte hänsyn till alla de som är anställda i ideell sektor eller ideellt engagerade i Sverige. Forum efterfrågar därför ett bredare straffrättsligt skydd även för den som är anställd i civilsamhället samt för den som utanför tjänsteutövningen bidrar till samhällsnyttan.

Våra ställningstaganden

Mot bakgrund av det frivilliga engagemangets betydelse och insatser i samhället vill Forum framföra följande ställningstaganden:

-Forum efterfrågar ett utökat straffrättsligt skydd som även inkluderar anställda i civilsamhällets organisationer.

-Forum efterfrågar ett utökat straffrättsligt skydd som inte enbart gäller vid tjänsteutövningen utan som även gäller vid ideellt och frivilligt engagemang.

Motivering till varför ett utökat straffrättsligt skydd även bör tillämpas utanför tjänsteutövningen

Införandet av den straffskärpningsgrund som utredningen föreslår i 29 kap. 2 § Brottsbalken avser signalera att samhället ser allvarligt på brottslighet som vid yrkesmässigt bedrivna nyhetsförmedling eller journalistik hotar den fria åsiktsbildningen och ett demokratiskt styrelseskick. Införandet av en sådan straffskärpningsgrund välkomnas av Forum men bör utvidgas till att inte endast gälla personer som är verksamma inom den yrkesmässigt bedrivna nyhetsförmedlingen. Hat och hot inom ramen för den fria åsiktsbildningen förekommer även för den som bedriver nyhetsförmedling ideellt, så som via nyhetsbrev eller medlemsbrev. Ett utökat straffrättsligt skydd bör därför även gälla för den som bedriver nyhetsförmedling inom ramen för

ideella organisationer.

Av utredningen framkommer vidare att de yrkesgrupper som arbetar med den grundläggande utbildningen – från förskola upp till gymnasieskola – fyller en samhällsnyttig funktion. Enligt utredningen avgränsas skyddet för utbildningspersonal till lärare och övrig personal som utbildar och på annat sätt hjälper elever i och utanför klassrummen samt för rektorer. Det görs i utredningen ingen skillnad på om dessa skolor drivs i offentlig regi eller av enskild huvudman. Till följd av avgränsningen gällande utbildningspersonal ställer sig Forum frågande till varför de som på ideell basis utbildar våra barn och unga i exempelvis demokratiska rättigheter exkluderas. Utbildningstillfällen som leds av en kursledare i ett studieförbund eller på ett ungdomsläger fyller likväl samhällsnyttiga funktioner. Därför bör ett utökat straffrättsligt skydd omfatta även den som utanför tjänsteutövningen hotas vid utbildningstillfällen som sker inom ramen för ideellt och frivilligt engagemang.

Stockholm 18 maj

Maria Alsander
Generalsekreterare, Forum- idéburna organisationer med social inriktning